

LLINKID

Een digitale tool voor goed onderwijs vanuit
eigenaarschap en verbinding, identiteit en kwaliteit

LLinkid, de nieuwe digitale tool voor het secundair onderwijs, wil scholen ondersteunen bij de implementatie van de modernisering secundair onderwijs (so) met oog voor kwaliteits- en identiteitsontwikkeling. Zowel beleidsteam, lerarenteam als individuele leraren kunnen er mee aan de slag om hun visie op goed onderwijs te funderen, keuzes in leerplannen te verankeren en vorderingsplannen vorm te geven. Waarvoor staat LLinkid precies en hoe kunnen scholen ermee aan de slag gaan?

De betekenis achter LLinkid

Achter de naam LLinkid schuilt een betekenis. Het letterwoord staat voor **Leren en leven in Kleuren en in dialoog**. 'LLink' impliceert verbindend leren, verbindend leven, tussen en met medeleerlingen en het hele schoolteam; de verbinding tussen vakken, leerinhouden en leerplannen; de verbinding met de voorkennis van leerlingen, met de realiteit ... en zo komen tot betekenisvol leren; de verbinding met *Zin in leren! Zin in leven!*, met het hoger onderwijs en de arbeidsmarkt; met onze visie op vorming in het secundair onderwijs ...

'id' staat voor 'identiteit vinden in dialoog'. De identiteit van de jongere die zich vormt, maar ook de identiteit van de school als de vrijplaats bij uitstap waar leerlingen, in dialoog met de brede schoolgemeenschap, ruimte krijgen om te groeien.

'LLinkid' zelf houdt ook een aansporing in – 'verbind het' – en verwijst naar het samenspel van kwaliteitsontwikkeling en identiteitsontwikkeling in de implementatie van de modernisering secundair onderwijs.

Drie interactieve tools op drie niveaus

LLinkid omvat op dit moment een leidraad so, de nieuwe leerplannen voor de eerste graad so en de mogelijkheid om eigen doelenkaders en vorderingsplannen te maken. De tool kan gebruikt worden door het beleidsteam van een school,

door diverse lerarenteams (denk bijvoorbeeld aan de vakgroep moderne vreemde talen, het lerarenteam dat lesgeeft in een bepaalde basisoptie, de leraren die een interdisciplinair vak geven ...) en door de individuele leraar.

De leidraad so vertrekt van het vormingsconcept so¹ en de vijf kwaliteitsvragen (Doe ik de goede dingen? Doe ik de dingen goed? Hoe weet ik dat? Vinden anderen dat ook? Wat doe ik daarmee?)². In een eerste deel stimuleert de leidraad de school om te omschrijven welke visie ze heeft op goed onderwijs, welke droom ze voor de toekomst van haar school en van haar leerlingen heeft. Een tweede deel is toegespitst op de observerende en oriënterende eerste graad en focust onder meer op de overgang van basis- naar secundair onderwijs, brede vorming voor alle leerlingen, differentiatie, observatie en oriëntatie, evaluatie en studiebekrachtiging, gedragen visie en beleidskeuzes. Voor diverse focussen zijn, waar relevant, reflectievragen opgenomen en links naar ondersteunend bronnenmateriaal. We geven ook aan welke reflectievragen verband houden met welke kwaliteitsverwachtingen uit het Referentiekader voor onderwijskwaliteit.

De leidraad richt zich op dit moment vooral op het pedagogisch-didactisch beleid in de eerste graad, maar de school kan ook eigen focussen bepalen. Gaandeweg breiden we de leidraad uit met focussen specifiek voor de tweede en de derde graad en met bijkomend materiaal. ▶

The screenshot displays the LLinkid web application. On the left, a sidebar contains navigation links: 'Leerpunten', 'Vorderingsplannen', 'Leidraad', and 'Leercertificaten'. The main content area is titled 'Leidraad SO' and features a form with several text input fields and checkboxes. Below the form is a grid of icons representing different educational levels or subjects, with 'Eerste graad' highlighted in purple. The interface is clean and modern, with a purple and white color scheme.

Aan de hand van de leidraad kan een school- en lerarenteam op een eenvoudige en uniforme manier registreren van waaruit en waartoe ze keuzes maken en de effecten van die keuzes monitoren met het oog op eventuele bijsturing.

➤ *Een school kan via de leidraad so een of meer speerpunten vastleggen voor haar evaluatiebeleid en die delen met de diverse lerarenteams in de eerste graad. Lerarenteams hanteren dat als basis, maar verfijnen en verrijken die speerpunten vanuit de specificiteit van het eigen vak. Zowel het beleidsteam als een lerarenteam kunnen ervoor kiezen één specifiek speerpunt (tijdelijk) extra aandacht te geven en het op te nemen in de leerplantoel.*

➤ *Een school besluit om extra aandacht te besteden aan haar baso-werking. De pedagogische raad stelt voor om dat te vertalen naar aansluiting bij de voorkennis van alle leerlingen en formuleert het als een prioriteit voor alle leraren algemene vorming. Op schoolniveau komt er overleg tussen leraren basisonderwijs en leraren eerste graad secundair onderwijs. Aanvullend formuleert de school een eigen prioriteit bovenaan elk vakleerplan. Zo stimuleert ze vakgroepen om na te denken over wat dat kan betekenen voor hun vak en wil ze hen stimuleren om in het digitale vakleerplan in de rubriek Situering door te klikken op de vermelde ontwikkelvelden en ontwikkelthema's. Zo krijgt elke vakgroep een goed zicht op wat in het basisonderwijs aan bod kwam.*

➤ *Aansluitend op haar pedagogisch project zet een school de wegwijzers generositeit en rechtvaardigheid extra in de kijker voor het herbekijken van haar evaluatiebeleid. Ze vraagt aan verschillende vakgroepen om na te gaan wat dat voor hen concreet kan betekenen. De vakgroep Nederlands denkt in dat kader na over hoe omgaan met het laattijdig indienen van opdrachten, werkt een actie uit, evalueert ze en koppelt terug naar het overleg met de vakgroepvoorzitters om de visie op schoolniveau verder te verhelderen.*

De leerplantoel maakt prioritaire keuzes van schoolbeleid of lerarenteams vanuit de leidraad so zichtbaar in het leerplan van alle of bepaalde vakleraren. De nieuwe leerplannen voor de eerste graad so zetten aan tot een sterkere reflectie over wat lerarenteams, vakgroepen, individuele leraren in hun school met hun leerlingen beogen. Ze faciliteren overleg in en over vakgroepen heen en maken de leraar eigenaar van zijn leerplan. De leerplantoel ondersteunt en versterkt dat proces: de samenhang van leerplandoelen met andere vakken wordt onmiddellijk zichtbaar en toegankelijk vanuit het eigen leerplan. Leraren(team) bepalen zelf welke verdiepingsdoelen en welke didactische wenken voor hen relevant zijn en verankeren afspraken in het leerplan.

➤ *Op schoolniveau wordt afgesproken dat alle leerlingen aanvullend op de basisleerplandoelen ook verdieping krijgen. De leraren wetenschappen van de eerste graad spreken af om een aantal verdiepingsdoelen aan te bieden aan alle leerlingen. Die verdiepingsdoelen verankeren ze in het leerplan van alle leraren wetenschappen. Verder staat het elke individuele leraar wetenschappen vrij om afhankelijk van de klasgroep (of de gekozen lessen differentiatie, basisoptie ...) bijkomend verdieping aan te bieden en te variëren in complexiteit, abstractieniveau of autonomie.*

De leerplantoel ondersteunt scholen ook bij het Gemeenschappelijk funderend leerplan en het Gemeenschappelijk leerplan ICT. De tool maakt het mogelijk doelen toe te wijzen aan projecten of aan een of meer vakken, biedt op elk moment een totaaloverzicht van wat waar aan bod komt en doet die doelen meteen ook in het vakleerplan van de betrokken lera(a)r(en) verschijnen. Zo worden de leerplannen aangepast aan de keuzes van de school, de vakgroep en de leraar zelf.

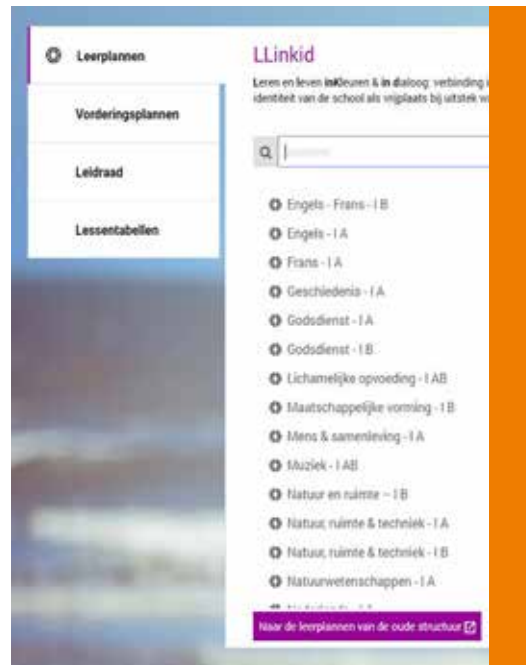
➤ *Een school kiest voor een geleidelijk en participatief implementatietraject van beide gemeenschappelijke leerplannen. In voorbereiding op de nieuwe eerste graad heeft ze daar-*

om in eerste instantie enkel die leerplandoelen van de gemeenschappelijke leerplannen toegewezen die de school al verwezenlijkte via bepaalde projecten of vakken. In de gemeenschappelijke leerplannen in LLinkid is het duidelijk voor welke leerplandoelen er nog overleg met de leraren eerste graad nodig is. Zo wil ze bijvoorbeeld meer tijd nemen om samen de visie op leren leren scherp te stellen. De leerplandoelen die daarop betrekking hebben, kent ze daarom pas in de loop van het eerste semester toe aan vakken of projecten.

De vorderingstool stelt leraren in staat op een dynamische manier in te plannen hoe en wanneer ze de leerplandoelen willen realiseren. De tool kan gebruikt worden door individuele leraren, maar ook door groepen van leraren die samen een vak geven, samen in een graad staan, samen het leerplan van een basisoptie realiseren ... Afhankelijk van de rechten die de school toegekend heeft, kunnen leraren elkaars vorderingsplan lezen of er samen aan werken. Die samenwerking tussen leraren wordt nog bevorderd, omdat leraren ook het gebruikte materiaal in één platform kunnen delen.

➤ Twee leraren geschiedenis van de eerste graad besluiten om voor alle klassen van de eerste graad samen een vorderingsplan op te maken. Ze verdelen het werk en gaan elk voor een gedeelte van de lessen op zoek naar relevant lesmateriaal. Op een vakoverleg bespreken ze welk materiaal ze uiteindelijk zullen gebruiken. Voor de klassen Latijn willen ze ook sterk afstemmen met de leraar klassieke talen. Daarom krijgt die ook leesrechten op hun vorderingsplan. Als het nodig is, kunnen ze in de loop van het schooljaar het vorderingsplan nog opsplitsen en aanpassingen doen die bijvoorbeeld enkel gelden voor de klassen Latijn.

Een school kan er ook voor kiezen om via de vorderingstool van de vakleerplannen items op te nemen die ze op schoolniveau belangrijk vindt en waarvan ze verwacht dat alle leraren er aandacht aan besteden.

➤ Een school organiseert in oktober een leesweek en vraagt dat alle leraren gedurende het eerste lesuur van de dag kort tijd maken voor lezen. In november vraagt ze dat alle leraren tijd uittrekken om in hun lessen expliciet aandacht te besteden aan studietips. Die school kiest ervoor om beide items in het vorderingsplan van alle leraren eerste graad te verankeren als extra aandachtspunt.

De vorderingstool maakt het bovendien ook mogelijk om op eenvormige, maar eenvoudige wijze de realisatie van de gemeenschappelijke leerplannen in kaart te brengen en te monitoren, bijvoorbeeld voor die leerplandoelen die via projecten gerealiseerd worden. De school zou er in dat geval voor kunnen kiezen om alle betrokken leraren schrijfrechten te geven op de vorderingstool van het Gemeenschappelijk funderend leerplan en het Gemeenschappelijk leerplan ICT.

Wie welke tool en welke deelfunctionaliteiten op welke manier gebruikt, ligt volledig in handen van de school. Er kan veel, maar niets is verplicht. De school bepaalt volledig haar eigen tempo. De tools zijn wel zo ontwikkeld ➤

dat keuzes die door het beleidsteam gemaakt zijn, doorwerken tot op het niveau van lerarenteams en dat keuzes van een lerarenteam doorwerken tot op het niveau van de individuele leraar. Op basis van een gelaagd rechtensysteem kunnen ook de keuzes van individuele leraren zichtbaar worden voor specifieke lerarenteams en het schoolbeleid.

Eigen doelenkaders

Op basis van de goedgekeurde leerplannen kunnen scholen ook eigen doelenkaders ontwerpen op maat van de eigen school. Dat kan bijvoorbeeld voor de lesuren differentiatie. Maar het is ook best mogelijk dat een school voor haar klassen van de B-stroom een of meer vakleerplannen wil samenvoegen in één vak, dat een school aan het leerplan van een bepaald vak ook een aantal doelen van een ander vak wil toekennen of dat een school een aantal leerplandoelen van de algemene vorming ook wil toekennen aan het vak godsdienst. Eigen doelenkaders komen aan dergelijke vragen tegemoet en bieden scholen de nodige flexibiliteit. Als een school eigen doelenkaders maakt, zal ze er zich wel goed van moeten vergewissen dat ze de totaliteit van de basisleerplandoelen in het geheel van de eigen doelenkaders opneemt.

Als een school kiest voor zelf ontwikkelde doelenkaders, dan kan ze er op identieke wijze ook voor kiezen dezelfde vorderingstool te gebruiken. Dat bevordert de samenwerking en de continuïteit binnen het lerarenteam van de eerste graad en maakt het ook mogelijk dat leraren tweede graad na verloop van tijd op eenvoudige wijze toegang krijgen tot de keuzes die in de eerste graad voor de algemene vorming, de basisopties of de lesuren differentiatie gemaakt zijn.

➤ *Een school kiest ervoor om op basis van de leerplannen Nederlands, Engels en Frans en aanvullend op die leerplannen een eigen doelenkader te ontwikkelen voor moderne talen. De leerplandoelen die gemeenschappelijk zijn voor de drie leerplannen (zoals strategieën, de hoofdgedachte bepalen ...) brengen ze samen in zo'n gemeen-*

schappelijk doelenkader. Voor dat doelenkader spreken ze met behulp van de vorderingstool onderling af wie wat wanneer aanbrengt in welke taal. De collega's van de andere taal hoeven geen lestijd meer te spenderen aan instructie, maar oefenen die strategieën en vaardigheden uiteraard wel in de eigen taal in en evalueren ze ook. Door dergelijke afspraken te maken, bevorderen ze dat leerlingen actief de transfer maken van de ene naar de andere taal en genereren ze meteen ook ruimte in het eigen taalvak.

Duurzaam en kwaliteitsvol samenwerken en plannen

Via interactieve tools wil LLinkid in de eerste plaats kwaliteits- en identiteitsontwikkeland denken en werken in scholen en bij lerarenteams faciliteren. Dat geldt bij uitstek ook voor de vorderingstool. Als een school belang hecht aan de eigen kwaliteit, dan zal ze op geregelde tijdstippen ook haar eigen leerplanrealisatie monitoren. De vorderingstool biedt daartoe heel wat kansen en is bewust sober gehouden. Items kunnen enkel op weekniveau ingegeven worden. Periodes kunnen gemakkelijk aangepast worden, materiaal eenvoudig gedeeld. Een gedeeld en kwalitatief vorderingsplan dat voor de lespraktijk een meerwaarde biedt, zal in de beginfase meer overleg vergen, maar kan op termijn planlastverlagend werken. Ook bij afwezigheid van de klasleraar of een verandering in opdrachten, kan het de vervanger of de nieuwe collega's extra ondersteunen.

Voor het geheel zal het echter belangrijk zijn dat de school er voldoende over waakt waarop ze wil inzetten vanuit welke doelstelling. Zo behoort bijvoorbeeld het invullen van een digitale agenda met lesinhouden, toetsen en taken voor elk lesuur en die delen met leerlingen en ouders volledig tot de keuzevrijheid van scholen. Om de pedagogische vrijheid van scholen optimaal te ondersteunen, hebben Katholiek Onderwijs Vlaanderen en de betrokken softwareleveranciers de handen in elkaar geslagen om de integratie tussen LLinkid en specifieke schoolsoftware als Smartschool, WISA ... zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

In ontwikkeling ...

Omdat we het belangrijk vinden dat LLinkid een gebruiksvriendelijke tool is die bij de noden van scholen en leraren aansluit, hebben we bij de ontwikkeling ervan heel wat leraren betrokken. We gingen daarbij gefaseerd te werk: van twee scholengemeenschappen in de eerste fase naar tien in de tweede fase. Op basis van alle feedback die we op diverse fora ontvangen, plannen we de komende periode nieuwe releases met nog meer functionaliteiten. Om goed de vinger aan de pols te blijven houden, starten we een resonansgroep waarmee we die nieuwe mogelijkheden en eventuele problemen bespreken. En omdat we kwaliteitsontwikkeling hoog in het vaandel dragen, nodigen we op 5 februari 2020 zo'n duizend leraren van het eerste leerjaar uit op een Lerarentop in de gebouwen van

de KU Leuven. We willen niet alleen het nieuwe leerplanconcept van de eerste graad bevragen, maar ook de manier waarop leraren gebruikmaken van LLinkid. De feedback en input die we zo ontvangen, kunnen we gericht inzetten bij het verdere ontwikkelwerk, onder meer met het oog op de tweede graad. ◀◀

**De nieuwe leerplannen
zetten aan tot een sterkere
reflectie over wat lerarenteams
in hun school met hun
leerlingen beogen.
De leerplantool ondersteunt
en versterkt dat proces.**

Meer weten?

Ben je benieuwd naar de mogelijkheden van LLinkid? Ben je niet verbonden aan een school voor secundair onderwijs? Maak dan kennis met de leerplantool op <https://llinkid.katholiekonderwijs.vlaanderen>. Voor alle andere functionaliteiten moet je aangemeld zijn. Dat kan, als je verbonden bent aan een secundaire school.

Zit je nog met vragen of ervaar je een probleem? Aarzel dan niet om contact op te nemen met onze helpdesk via llinkid.helpdesk@katholiekonderwijs.vlaanderen. We volgen al jouw vragen binnen de drie werkdagen op. Op de themapagina [katholiekonderwijs-vlaanderen/secundair/modernisering-so-2018/ondersteuning-llinkid](#) vind je tal van ondersteunende materialen. Voor wie de mogelijkheden van LLinkid op maat van de eigen school wil verkennen, voorzien we dit schooljaar ook in een nascholingsmodule (nascholing.be > secundair onderwijs > [Geïnspireerd en kwaliteitsvol aan de slag met de modernisering so](#) > Aan de slag met de digitale tool LLinkid).

Cindy Lammens

cindy.lammens@katholiekonderwijs.vlaanderen

Teamverantwoordelijke secundair onderwijs

Dienst Curriculum & vorming

EINDNOTEN

1. Cf. In dialoog 2017-2018, nr. 3: 'Reflecties over goed onderwijs' en In dialoog 2018-2019, nr. 3: 'Een nieuwe generatie leerplannen: hefboom voor kwaliteits- en identiteitsontwikkeling'.
2. Cf. In dialoog 2017-2018, nr. 4: 'Groeïmpulsen voor kwaliteitsvolle scholen'.